

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina lokalnih interesov

Številka: 411-02-2/2018/5 EPA 278-VIII
Ljubljana, 4. 12. 2018

Interesna skupina lokalnih interesov je, na podlagi 16. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), oblikovala naslednje

POROČILO

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819-A) – nujni postopek

Interesna skupina lokalnih interesov je na 18. seji 3. 12. 2018, *kot zainteresirana*, obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku predložila Vlada.

Predstavniki predlagatelja zakona so pojasnili razloge za predložitev sprememb in dopolnitev ZIPRS1819, v katerem se urejajo najbolj nujne vsebine, ki se morajo uveljaviti s 1. 1. 2019. V izogib rasti javnofinančnih izdatkov v smislu upoštevanja Zakona o fiskalnem pravilu se ob povečanju odhodkov zaradi vzpostavitve novega proračunskega sklada, povišanja dovoljenega števila zaposlitev, zvišanja povprečnine, izredne uskladitve pokojnin in večjega letnega dodatka za upokojene predlaga zmanjšanje odhodkov zaradi neuskladitve transferjev posameznikom in gospodinjstvom, neuskladitve mej dohodkov, ki so pogoj za pridobitev in višino pravic iz javnih sredstev, in neizplačila redne delovne uspešnosti in povečanega obsega dela. Ker zaradi državnozborskih volitev spremembe proračunov niso bile pripravljene, je treba ob upoštevanju vseh obveznosti, ki jih ob pripravi proračuna v lanskem letu ni bilo mogoče upoštevati, ob začetku 2019 pripraviti rebalans proračuna države, ki ga mora spremljati ponovna sprememba ZIPRS1819

Kot je bilo pojasnjeno, je Vlada po več letih uspela z reprezentativnimi združenji občin skleniti dogovor o povprečnini za 2019, s čimer je bila občinam omogočena pravočasna priprava občinskih proračunov na realnih predpostavkah. Del dogovora o povprečnini, ki je sprejemljiva za obe strani in pomeni kompromisno rešitev, je tudi zaveza za ustanovitev posebnega delovnega telesa za pripravo sprememb področne zakonodaje, kateri učinki bodo razbremenili občine tako z vidika posameznih nalog kot z vidika posameznih postopkov, ki so preveč birokratski. Iskale se bodo tudi rešitve v smeri večje fleksibilnosti in poenostavitve na področju investicijskih sredstev in tudi preverili učinki dogovora s sindikati javnega sektorja glede plač. Po izteku šestmesečnega roka za pripravo sprememb zakonodaje naj bi bili predlogi pregledani in dogovorjeni nadaljnji ukrepi.

Interesna skupina **podpira** predlog zakona in ob tem pričakuje, da se takoj začne uresničevati Pismo o nameri-višina povprečnine za leto 2019 ter izvajati dogovorjene aktivnosti za spremembo zakonodaje, ki bo občinam zmanjšala stroške. Hkrati interesna skupina pričakuje, da se bodo v napovedanem rebalansu proračuna, ki ga bo spremljala ponovna sprememba ZIPRS1819, upoštevali učinki dogovora s sindikati javnega sektorja na občinske proračune in temu ustrezno ponovno popravila višina povprečnine za leto 2019.

Po mnenju interesne skupine so sedanji naporji Vlade, ki je z reprezentativnimi združenji občin sklenila Dogovor o višini povprečnine za leto 2019, ki znaša 573,5 evrov, spodbudni in

dobrodošli, še posebej v primerjavi s preteklo prakso slabe komunikacije med vladno in občinsko ravni v okviru sprejemanja proračunskih dokumentov.

Ob podpori dogovoru o višini povprečnine, ki ga trenutno predvideva Zakon o financiranju občin, interesna skupina opozarja, da dogovorjena višina povprečnine za leto 2019 ne predstavlja niti višine, izračunane po metodologiji na Ministrstvu za finance (odstopa okoli 2 evra), kaj šele višine po izračunih reprezentativnih združenj občin, po katerih znaša razlika za 35 evrov. Dogovor o višini povprečnine pomeni kompromis in znak pripravljenosti sodelovanja pri kreiranju boljših pogojev delovanja lokalne samouprave, a ključni korak predstavljajo načrtovane nadaljnje aktivnosti za zmanjšanje stroškov občinam. Če ne bo premikov pri spreminjanju področne zakonodaje za znižanje stroškov, bo dogovor o višini povprečnine za leto 2020 težje sprejeti.

Interesna skupina pozdravlja vsebino Pisma o nameri-višina povprečnine za leto 2019, v katerem se Vlada zavezuje, da bo skupaj z reprezentativnimi združenji občin ustanovila posebno delovno telo, katerega naloga bo priprava predloga sprememb zakonodaje za zmanjšanje stroškov občinam v roku šestih mesecev. Ker poskusi v preteklosti niso prinesli kakšne omembe vredne finančne razbremenitve občin oz. na ravni resornih ministrstev ni bilo interesa za znižanje standardov in s tem stroškov občin, interesna skupina glede na zavezo Vlade pričakuje, da se bo tokrat predvidena posebna delovna skupina, v katero so vabljeni tudi predstavniki občin, dejansko lotila dela in čim hitreje pripravila vse potrebne elemente – spremembo standardov - za zmanjšanje stroškov občinam. Če tega koraka resorna ministrstva ne bodo storila, bomo drugo leto ponovno ugotovili, da višja povprečnina za 15,5 evrov ne zadošča za pokritje zakonsko določenih nalog. Nekateri državni svetniki menijo, da so sredstva iz naslova predvidenega dviga povprečnine za drugo leto (zaradi preteklega varčevanja na račun občin) praktično že porabljena (predvsem na področju predšolske vzgoje in izobraževanja), medtem ko ostaja vprašanje kritja večjih stroškov iz naslova dogovora Vlade s sindikati javnega sektorja nerešeno, saj njegove finančne posledice v času sklenitve dogovora o višini povprečnine niso bile znane. Pri tem nekateri opozarjajo na razmerja med posameznimi kategorijami upravičencev do višjih sredstev: medtem ko so sindikati javnega sektorja za 170.000 javnih uslužbencev izpogajali dogovor, vreden 300 mio evrov, so občine v imenu dveh milijonov občanov upravičene »le« do okoli 32,5 mio evrov več sredstev iz naslova višje povprečnine.

Okvir financiranja občin sestavljajo povprečnina, primeren obseg sredstev in sredstva za financiranje investicij, pri čemer je prva dogovorjena, kar je sporno, višina investicijskih sredstev pa že dolgo ne sledi zakonski opredelitvi v 21. členu Zakona o financiranju občin. Čim hitreje je treba odpraviti omejitve in občinam zagotoviti ključne elemente financiranja za izvajanje zakonskih nalog. Če so naloge zakonsko določene in obstaja ocena potrebnih sredstev za njihov izvajanje, je treba sredstva brez pogajanj zagotoviti, drugače je treba spremeniti zakonodajo. Prav tako je treba odpraviti prehodno obdobje in občinam zagotoviti dodatna sredstva za investicije v višini, kot jo določa drugi odstavek 21. člena Zakona o financiranju občin.

Medtem ko je povečanje proračunskih sredstev za namen financiranja razvoja nevladnih organizacij, letnega dodatka za upokojene in višje povprečnine občine dobrodošlo, pa to pomeni, da bo treba višje odhodke uravnotežiti z višanjem prihodkov (davki in prispevki) ali nižanjem odhodkov na drugih področjih. Pričakuje se, da se rast javnofinančnih izdatkov ne bo omejevala na račun investicij Ministrstva za infrastrukturo v cestno infrastrukturo in investicij drugih resornih ministrstev (kulture, šolstvo, predšolska vzgoja).

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Tomaž Horvat.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Vodja interesne skupine
Milan Ozimič, l.r.